

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Dierenrechten Alliantie
Postbus 93029
2509 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

T 070 379 8911 (algemeen)
F 0 70 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lnv

Ons kenmerk
DGA-DAD / 20200857

Datum 17 november 2020
Betreft Antwoordbrief 'grote zorgen en gevolgen stigmatiseren en demoniseren van mensen die opkomen voor de rechten van dieren'

Aan de Dierenrechten Alliantie, geachte dame en heren,

Met aandacht heb ik uw mail van 25 juni 2020 gelezen. Dank daarvoor. Deze mail heeft u opgesteld in reactie op de door ons ontvangen open brief van de Nederlandse landbouw- en vissector van 17 juni.

In die brief verwoorden de verschillende Nederlandse visserij en land- en tuinbouworganisaties onder meer hun zorgen over beeldvorming, stigmatisering, demonisering en overtredingen van de wet ten nadele van boeren en de agrarische sector. Een zekere verharding in wat ik hier maar even 'het gespreksklimaat' noem, wordt door de gezamenlijke ondertekenaars gezien als problematisch en ongewenst. Als het gaat om wetsovertredingen, waar zij in hun brief naar verwijzen, heb ik hen laten weten dat ik dat uiteraard altijd zal veroordelen. Ik heb hen ook laten weten dat ik mij niet ga uitspreken over specifieke zaken die in onderzoek zijn of nog 'onder de rechter' zijn. Als het gaat om verharding van de wijze waarop we met elkaar de grote vraagstukken in de sector bespreken, de toon waarop we spreken over elkaar en over beleidsverantwoordelijken, heb ik hen laten weten dat ook ik denk dat daar verbetering mogelijk is.

U sluit hier feitelijk bij aan, vanuit een heel ander perspectief. U pleit er onder meer voor dat 'het zwart maken van mensen' stopt en u benoemt dat bedreigingen vanwege ingenomen posities in het debat over dierenwelzijn aan de orde zijn. U pleit daarbij voor het recht van vrije meningsuiting en het publiceren van onderzoek. En u laat mij weten dat ook u een concrete strategie wilt opstellen en bespreken om deze problematiek te adresseren. U staft daarbij uw bevindingen met tal van artikelen en verwijzingen waar ik in deze brief niet op in zal gaan. Middels deze brief wil ik ook u laten weten dat dergelijke berichten mij uiteraard niet zijn ontgaan. Ook hierover wil ik zeggen dat ik iedere vorm van geweld en opzettelijke vernieling van andermans eigendommen veroordeel. Ongeacht de doelen of motieven die daaraan ten grondslag liggen. Deze incidenten zijn niet te rechtvaardigen en doen het gespreksklimaat waarover wij spreken geen goed.

Laat ik aansluiten op uw intentie om bij te dragen aan verbeteringen. U wilt graag met ons allen in gesprek over 'het gespreksklimaat'. U bent regelmatig in gesprek met mij of ambtenaren van mijn ministerie, daarbij heeft u de mogelijkheid om daarover in gesprek te gaan. Ik zou u dan ook willen vragen in die gesprekken uw strategie voor het verbeteren van het gespreksklimaat, en het verminderen van de polarisatie voor het voetlicht te brengen. Ondanks dat u daar nadrukkelijk om vraagt, zal ik u niet uitnodigen voor een apart gesprek over dit onderwerp.

DGA-DAD / 20200857

In mijn antwoordbrief aan de agrarische sector stel ik vast dat we met stereotypering, laat staan met demonisering, over het algemeen niet geholpen zijn. Uit uw schrijven blijkt dat u zorgen heeft over precies ditzelfde punt. We hebben in onze democratie de taak om discussie te voeren. Dat mag scherp, maar zonder op de persoon te spelen en waarbij we steeds de ander recht blijven doen. Ik zou u dan ook willen vragen hier aandacht voor te hebben in de toekomst om aan uw eigen zorgen recht te doen.

Hoogachtend,

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit